

[Laadittu]

[23.2.2023]

Immonen Eija
Vesterinen Soili

[Hyväksytty]

[00.00.0000]

Talousarvion 2023 täytäntöönpano-ohje

1 Yleistä

Laki hyvinvointialueesta 115 §: Talousarvio ja -suunnitelma:

”Aluevaltuuston on kunkin vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä hyvinvointialueelle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio, jossa otetaan huomioon hyvinvointialuekonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä aluevaltuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Taloussuunnitelma on laadittava siten, että se on tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään toisen talousarviovuotta seuraavan vuoden päättyessä. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Hyvinvointialueen taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Taloussuunnitelmassa hyväksytään hyvinvointialueen ja hyvinvointialuekonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Tavoitteiden on toteutettava hyvinvointialuestrategiaa.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Lisäksi siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Rahoitustarvetta ei saa kattaa pitkäaikaisella lainalla. Investointia varten hyvinvointialue voi kuitenkin ottaa pitkäaikaisen lainan, jos valtioneuvosto on antanut siihen valtuuden 15 §:n mukaisesti. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Investointiosasta on ilmentävä hyvinvointialueen investointien lisäksi hyvinvointialuekonsernin toiminnallisesti ja taloudellisesti merkittävimmät investoinnit ja sen on perustuttava 16 §:ssä tarkoitettuun investointisuunnitelmaan, jonka toimivaltaiset ministeriöt ovat hyväksyneet siten kuin siitä erikseen säädetään.

Hyvinvointialueen toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.”

[Laadittu]

[23.2.2023]

Immonen Eija
Vesterinen Soili

[Hyväksytty]

[00.00.0000]

Kainuun hyvinvointialueen aluevaltuusto on hyväksynyt 20.12.2022 § 30 vuoden 2023 talousarvion ja taloussuunnitelman vuosille 2024-2025. Kainuun hyvinvointialue muodostuu Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnoista pl. ympäristöterveydenhuolto, Kainuun pelastuslaitoksesta, Puolangan kokonaisulkoistussopimuksesta sekä kunnista siirtyvistä oppilashuollon toiminnoista. Toiminnalliselta kannalta muutokset ovat verrattain vähäisiä.

Vuoden 2023 talousarvion valmistelun pohjana on ollut VM:n hyvinvointialueiden rahoituslaskelma, jonka mukaan Kainuun hyvinvointialueen rahoitus ensi vuodelle on 369,2 milj. euroa ja kasvaa talouden suunnitelmavuosina noin 10 milj. euroa vuodessa. Kainuun hyvinvointialue aloittaa toimintansa reilusti alijäämäisenä; vuoden 2023 tulos on talousarvion mukaan -33,0 milj. euroa alijäämäinen.

Käyttötalous

Talousarvion toimintakulut ovat yhteensä 447,3 miljoonaa euroa ja toimintatuotot yhteensä 60,3 miljoonaa euroa.

Rahoitustuotot ja -kulut ovat -2,0 miljoonaa euroa ja suunnitelman mukaiset poistot ovat yhteensä 13,2 miljoonaa euroa.

Talousarvio vuodelle 2023 on -33,0 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Investoinnit

Hyvinvointialuelain 16 §:n (611/2021) mukaisesti hyvinvointialueen on vuosittain laadittava investointisuunnitelma seuraavaa tilikautta seuraavien neljän tilikauden aikana toteutettavista investoinneista ja niiden rahoituksesta. Investointisuunnitelmassa tulee esittää tiedot sekä investoinneista että investointeja vastaavista sopimuksista. Suunnitelmassa tulee esittää myös mahdolliset muiden pitkävaikutteisten hyödykkeiden suunnitellut luovutukset sekä vuokravastuiden muutokset.

Investointisuunnitelman ensimmäinen vuosi 2023 on sitova ja loput suunnitelmavuodet ohjeellisia. Investointisuunnitelma on jaettu pysyviin vastaaviin ja investointeja vastaaviin sopimuksiin. Pysyvien vastaavien investoinnit jaotellaan ministeriön ohjeiden mukaisesti seuraavasti: rakennukset, laite- ja kalustohankinnat sekä ICT-investoinnit.

Hyvinvointialueen investointisuunnitelmassa esitetään vuodelle 2023 omaan taseeseen tehtäviä investointeja 5,1 milj. euroa ja kokonaisinvestointien määrä vuosille 2023-2027 on 42,1 milj. euroa. Investointisuunnitelmassa on esitetty myös investointeja vastaavat sopimukset, joilla on vaikutus hyvinvointialueen lainanottovaltuuteen.

[Laadittu]

[23.2.2023]

Immonen Eija
Vesterinen Soili

[Hyväksytty]

[00.00.0000]

Kainuun hyvinvointialueen lainanottovaltuudeksi on vahvistettu ensi vuodelle 0 euroa (16.6.2022 VM/2022/109), joten toteutettavat investoinnit rahoitetaan kassavaroin.

2. Talousarvion sitovuus ja käyttösuunnitelmat

Aluevaltuusto vastaa hyvinvointialueen toiminnasta ja taloudesta. Hallintosäännön 62 §:n mukaan talousarviosta päättäessään aluevaltuusto määrittelee, mitkä ovat aluevaltuuston sitovina hyväksymät toiminnan tavoitteet. Aluevaltuusto antaa talousarvion noudattamista koskevat määräykset siitä, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat hyvinvointialueen viranomaisia.

Talousarvion käyttötalouso-sassa aluevaltuustoon nähden sitova on määrärahan menojen ja tulojen erotus eli toimintakate.

Toimialuejohtajan tulee huolehtia siitä, että toimialueen määräraha tai määrärahat eivät ylitä. Toimialuejohtajan tulee tämän varmistamiseksi tehdä aluehallitukselle tarvittavat esitykset määrärahojen muuttamiseksi. Muutokset tulee tehdä siten, että aluevaltuustoon nähden sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen ei vaarannu.

Aluehallitus voi päättää sellaisen maksun suorittamisesta, joka on hyvinvointialuetta sitova ja kiireellisesti maksettava, vaikka tarkoitukseen ei ole määrärahaa käytettävissä. Aluehallituksen on viipymättä tehtävä aluevaltuustolle esitys määrärahan myöntämisestä tai korottamisesta.

3. Toiminnalliset muutokset

Kainuun hyvinvointialueella valmistellaan järjestämissuunnitelmaa. Järjestämissuunnitelma pyritään saamaan valmiiksi kuluvan vuoden huhtikuun loppuun mennessä. Toiminnalliset muutokset (palvelujen järjestäminen, palveluverkko, henkilöstö jne.) tarkentuvat järjestämissuunnitelman valmistumisen edetessä.

4. Henkilöstöön liittyvät ohjeet

4.1. Työhönottolupamenettely

Virkojen ja tehtävien täyttöä ohjaa Kainuun hyvinvointialueen strategia, järjestämissuunnitelma, henkilöstösuunnitelma sekä talousarvion täytäntöönpano-ohje. Toimialueella arvioidaan tuotettavien palvelujen edellyttämiä resurssi- ja osaamistarpeita säännöllisesti, minkä pohjalta avoimia virkoja ja tehtäviä täytetään. Virkoja ja tehtäviä täytettäessä tulee toimialueella varmistaa, että tehtävään on avoin vakanssi ja siihen

[Laadittu]

[23.2.2023]

Immonen Eija
Vesterinen Soili

[Hyväksytty]

[00.00.0000]

on varattu määrärahat. Jos määrärahoja ei ole varattu, edellyttää se toimenpiteitä toimialueella ja tehtävä vietään toimialueen työhönottolupamenettelyyn.

Jos toimintojen uudelleen järjestelyjen takia tehtäviä siirtyy toimialueelta toiselle tai jollekin toimialueelle tulee lisäresurssitarvetta, asiaa tarkastellaan tarpeen mukaan johtoryhmässä ja henkilöstösuunnittelu-työryhmässä. Uudelleenjärjestelyjen, resurssitarpeen uudelleen suunnittamisen tai vähenemisen johdosta voidaan ottaa käyttöön määräaikainen työhönottolupamenettely johtoryhmän päätöksellä yhdellä tai useammalla toimialueella. Täten työhönottolupamenettelyä käytetään jatkossa pääosin toimialueilla ja niissäkin rajattujen ammattiryhmien kohdalla.

Työhönottolupamenettely ei koske hallintosäännön 39 §:ssä mainittuja virkoja, joiden avoimeksi julistamisesta ja virkaan valinnasta päättää aluevaltuusto tai -hallitus. Työhönottolupamenettelyä ei myöskään edellytetä aluehallituksen perustamia uusia virkoja/työsuhteita ensimmäisen kerran täytettäessä.

4.2. Määräaikaiseen palvelussuhteeseen ottaminen

Lyhytaikaiset sijaisuudet on ensisijaisesti hoidettava erilaisilla töiden järjestelyillä, kuten tehtäviä priorisoimalla tai yhteistyössä toisen työyksikön kanssa henkilöstöä väliaikaisesti siirtämällä. Kun työvuoroluettelo on saatettu kirjallisesti työntekijöiden tietoon, tämän jälkeen työvuoroluettelo saa muuttaa vain työaikalain 30 §:n mukaisesti työntekijän suostumuksella tai töiden järjestelyihin liittyvästä painavasta syystä. Perusteltuna syynä voidaan pitää mm. toiminnallisia syitä, kuten ennalta arvaamattomia poissaoloja.

Lyhytaikaisiin, ennalta arvaamattomien poissaolojen sijaisuuksiin esihenkilö voi varata palvelutarpeen sitä edellyttäessä varahenkilön sähköisen varausjärjestelmän kautta, joka on käytettävissä 24h/vrk/vko. Jos varahenkilöä ei ole järjestelmästä käytettävissä, tulee poissaolon aiheuttama henkilöstötarve hoitaa ensisijaisesti työvuoroja vaihtamalla ja/tai yhteistyössä toisen yksikön kanssa.

Lyhytaikaisiin ennalta arvaamattomiin alle kolme (1-3) päivää kestäviin poissaoloihin saadaan käyttää sijaista, mikäli palvelutarve tätä edellyttää.

Vakanssittomien tehtävien täyttämistä tulee välttää. Mikäli palvelutarve ehdottomasti edellyttää vakanssittoman henkilön palkkaamista, on niistä aina haettava työhönottolupa.

[Laadittu]

[23.2.2023]

Immonen Eija
Vesterinen Soili

[Hyväksytty]

[00.00.0000]

Rekrytointi ja tukipalvelut -yksikkö koordinoi hoitohenkilökunnan sijaisuuksien käyttöä. Esihenkilöllä ei ole toimivaltaa luvata ulkopuolisille sijaisille työtä suullisesti eikä työvuorotaulukkoon työvuoroja suunnittelella.

Kaikkien määräaikaisten työntekijöiden työsopimukset laaditaan rekrytointi ja tukipalvelut -yksikössä.

4.3. Vuosilomien pitäminen 2023

Vuosilomaoikeudesta enintään 8 lomapäivää pidetään seuraavan vuoden 2024 puolella. Tällä estetään vuosilomapalkkavarauksen ylitys tämän vuoden talousarviosta. Ainoastaan poikkeustapauksissa vuosilomaa voi jättää pidettäväksi seuraavana vuonna enemmän kuin 8 päivää ja poikkeamisesta on aina sovittava esihenkilön kanssa. Henkilöstöpalvelut-yksikkö antaa tarkemman hallinnollisen ohjeen vuosilomien ja säästövapaiden pitämisestä. Esihenkilöiden tulee myös huolehtia lomien määräämisestä ajallaan. Säästövapaiden sopimisessa noudatetaan KVTES:n määräyksiä.

4.4. Kokonaisvaltainen suunnitelma vuosilomista

Lomanmääräytymisvuoden 2023 vuosilomaoikeuden, joka on kertynyt 1.4.2022 alkaen ja kertyy 31.3.2023 saakka, vuosilomapäivien pitäminen on mahdollista aloittaa 1.1.2023 alkaen. Vuosilomasuunnitelmien tekemisessä periaatteena on, että loma-ajalle 1.5. - 30.9. myönnettävistä vuosilomista on oltava suunnitelma 31.12. mennessä ja loma-ajalle 1.10. - 30.4. aikana pidettävistä vuosilomista 31.8. mennessä. Yksiköt, joissa työskentelee hoitohenkilökuntaa ja vuosilomien ajaksi tarvitaan sijaisia, toimittavat vuosilomasuunnitelman Rekrytointi ja tukipalvelut -yksikköön kyseiseen määräaikaan mennessä. Vuosilomat suunnitellaan yhtäjaksoiseen ketjuun. Ne yksiköt, joilla on sisäisiä sijaisia, vuosilomien sijaisuudet hoidetaan ensisijaisesti sisäisillä sijaisilla eli sisseillä.

Vuosilomat vahvistetaan sen jälkeen, kun Rekrytointi ja tukipalvelut -yksikön kanssa on sovittu sijaisista. Rekrytointi ja tukipalvelut -yksikkö järjestää vuosilomien sijaisuudet, tällöin työhönottolupaa ei tarvita. Tarkennetut vuosilomamääräykset löytyvät henkilöstöpalveluiden säännöistä ja ohjeista.

Eläköityvien osalta vuosilomien sekä säästövapaiden keskittämistä palvelussuhteen päättymisen yhteyteen on vältettävä. Vuosilomat ja säästövapaat tulee suunnitella normaalin vuosilomasuunnittelun mukaisesti ketjuihin.

[Laadittu]

[23.2.2023]

Immonen Eija
Vesterinen Soili

[Hyväksytty]

[00.00.0000]

Vuosilomien suunnittelussa on huomioitava sijaisten rajoitettu saataavuus. Vuosilomien tulee olla suunniteltu tasaisesti ketjussa ympäri vuoden. Ns. arkipyhälistat aiheuttavat lisähenkilöstön tarvetta, tällöin esihenkilö käyttää harkintaansa vuosilomien myöntämisessä ko. ajalle.

5. Laskujen hyväksyminen

Laskujen hyväksyjiksi nimetyt viranhaltijat/toimihenkilöt ovat vastuussa talousarvion sitovuuden noudattamisesta sekä toiminnan sopeuttamisesta varattuihin määrärahoihin ja talousarvion toteutumisen seurannasta.

Laskujen yleinen hyväksymisoikeus on hyvinvointialuejohtajalla, hallinto- ja tukipalvelujen toimialuejohtajalla, talousjohtajalla ja talouspäälliköllä. Toimialueilla kunkin palveluyksikön päällikkö hyväksyy määrärahojen puitteissa toimintaansa koskevat laskut ja maksumääräykset annettujen ohjeiden mukaisesti. Talouspalveluissa ylläpidetään luetteloa laskujen hyväksyjistä ja asiatarkastajista. Luettelo julkaistaan intranetissä osoitteessa: <https://kaima.kainuu.fi/>
Kaima - Talous – Asiatarkastajat ja hyväksyjät

6. Hankinnat ja hankintarajat

Talousarvion täytäntöönpano-ohjetta täydennetään tämän luvun osalta, kun Kainuun hyvinvointialueen hankintasäätö ja -ohje valmistuvat. Palvelu- ja tavarahankintojen euromääräisten rajojen osalta noudatetaan hallintosäännön määräyksiä.

7. Talousarvion toteutumisen seuranta

Hyvinvointialueen talouden tilanne raportoidaan jokaisessa aluevaltuuston kokouksessa. Talousarvion toteutumisesta raportoidaan aluevaltuustolle, aluehallitukselle ja tarkastuslautakunnalle neljännesvuositain osavuosikatsauksissa. Osavuosiraporteissa annetaan myös tilinpäätösennuste.

Osavuosiraporttien tulee sisältää arvio jäljellä olevien määrärahojen riittävydestä sekä tulojen kertymisestä talousarviovuoden aikana sekä selvityksen toimenpiteistä, joihin poikkeamien johdosta on ryhdytty. Raportit toimitetaan aluehallitukselle ja -valtuutetuille raportointikautta seuraavan kahden kuukauden kuluessa.

8. Talousarvion muutokset

[Laadittu]

[23.2.2023]

Immonen Eija
Vesterinen Soili

[Hyväksytty]

[00.00.0000]

Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää aluevaltuusto hallintosäännön 64 §:n mukaan.

Talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä aluevaltuustolle siten, että aluevaltuusto ehtii käsitellä muutosehdotukset talousarviovuoden aikana. Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia ei voida enää käsitellä. Määrärahan muutosesityksessä on selvitettävä myös muutoksen vaikutus toiminnan tavoitteisiin ja tuloarvioihin. Jos tavoitteet eivät ole saavutettavissa talouden perusteissa tapahtuneista muutoksista johtuen, on aluevaltuuston hyväksyttävä myös tavoitteita koskevat muutokset. Vastaavasti toiminnan tavoitteiden tai tuloarvion muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutukset määrärahoihin ja tehtävä tarvittavat muutokset niihin.

Aluevaltuusto päättää toimielinten määrärahojen ja tavoitteiden muutoksista, mikäli organisaatiota muutetaan talousarviovuoden aikana. Aluevaltuuston asettamien sitovien tavoitteiden muutoksista päättää aluevaltuusto.

9. Muut ohjeet ja tiedottaminen

Muita lisätietoja ja ohjeita annetaan Kainuun hyvinvointialueen intranetsivuilla: <https://kaima.kainuu.fi/>

Asia käsitellään yhteistyötoimikunnan kokouksessa 1.3.2023 ja yhteistyötoimikunnan päätös lähetetään aluehallituksen jäsenille tiedoksi yhteistyötoimikunnan kokouksen jälkeen.